

31989L0048

L 19/16

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

1989 1 24

TARYBOS DIREKTYVA**1988 m. gruodžio 21 d.****dėl bendrosios aukštojo mokslo diplomų, išduotų po bent trejų metų profesinio mokymo ir lavinimo, pripažinimo sistemos**

(89/48/EEB)

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 49 straipsnį, 57 straipsnio 1 dalį ir 66 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,bendradarbiaudama su Europos Parlamentu ⁽²⁾,atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽³⁾,

kadangi pagal Sutarties 3 straipsnio c punktą vienas iš Bendrijos tikslų yra laisvam asmenų ir paslaugų judėjimui tarp valstybių narių trukdančių kliūčių panaikinimas; kadangi valstybių narių piliečiams tai reiškia visų pirma galimybę dirbti pagal profesiją kaip savarankiškai dirbantys asmenys ar samdomi darbuotojai ne toje valstybėje narėje, kurioje jie įgijo savo profesines kvalifikacijas;

kadangi nuostatos, kurias iki šiol priėmė Taryba, pagal kurias valstybės narės profesiniais tikslais abipusiškai pripažįsta savo teritorijose išduotus aukštojo mokslo diplomus, reglamentuoja tik keletą profesijų; kadangi mokymo ir lavinimo lygis ir trukmė, nuo kurių priklauso galimybė dirbti pagal tas profesijas, visose

valstybėse narėse buvo reglamentuojami panašiai arba buvo minimaliai derinti, kad būtų sukurtos abipusio diplomų pripažinimo sektorinės sistemos;

kadangi, siekiant skubiai reaguoti į lūkesčius Bendrijos šalių piliečių, kurie turi aukštojo mokslo diplomus baigus profesinį mokymą ir lavinimą ne toje valstybėje narėje, kurioje jie norėtų dirbti pagal savo profesiją, reikėtų taip pat nustatyti kitą tokių diplomų pripažinimo būdą, kad būtų galima sudaryti sąlygas suinteresuotiesiems dirbti pagal visas tas profesines veiklos rūšis, kurios priimančiojoje valstybėje narėje yra leidžiamos baigus mokymą ir lavinimą po vidurinės mokyklos, jei jie yra baigę bent trejų metų trukmės studijas ir turi parengimą tokiai veiklai patvirtinantį kitoje valstybėje narėje išduotą diplomą;

kadangi šį tikslą galima pasiekti įvedant bendrąją aukštojo mokslo diplomų, išduotų bent po trejų metų profesinio mokymo ir lavinimo, pripažinimo sistemą;

kadangi toms profesijoms, kurioms Bendrija nėra nustačiusi būtino minimalaus kvalifikacijos lygio, valstybės narės ir toliau gali tą lygį nustatyti, kad garantuotų savo teritorijoje teikiamų paslaugų kokybę; kadangi vis dėlto jos negali, nepažeisdamos savo įsipareigojimų pagal Sutarties 5 straipsnį, reikalauti, kad valstybės narės pilietis įgytų tą kvalifikaciją, kurią jos apskritai nustato tik remdamosi diplomais, išduodamais savo nacionalinėse

⁽¹⁾ OL C 217, 1985 8 28, p. 3 ir
OL C 143, 1986 6 10, p. 7.

⁽²⁾ OL C 345, 1985 12 31, p. 80 ir
OL C 309, 1988 12 5.

⁽³⁾ OL C 75, 1986 4 3, p. 5.

švietimo sistemose, jei atitinkamas asmuo visas tas kvalifikacijas ar dalį jų jau yra įgijęs kitoje valstybėje narėje; kadangi dėl to kiekvienai priimančiajai valstybei narei, kurioje kokia nors profesija yra reglamentuojama, reikia atsižvelgti į kvalifikacijas, įgytas kitoje valstybėje narėje, ir nustatyti, ar tos kvalifikacijos atitinka tas kvalifikacijas, kurių reikalauja atitinkama valstybė narė;

kadangi, kad būtų lengviau laikytis tų įsipareigojimų, valstybėms narėms reikia bendradarbiauti; kadangi dėl to reikėtų nustatyti tokio bendradarbiavimo organizavimo priemones;

kadangi sąvoką „reglamentuojama profesinė veikla“ reikėtų apibrėžti taip, kad būtų atsižvelgta į valstybių sociologinės padėties skirtumus; kadangi ši sąvoka turėtų apimti ne tik profesinės veiklos rūšis, kuriomis norint verstis valstybėje narėje reikia turėti diplomą, bet ir profesinės veiklos rūšis, kuriomis norintiesiems versti nėra suvaržymų, jeigu jomis verčiamasi pagal profesijos pavadinimą, skirtą tam tikras kvalifikacijas turintiems asmenims; kadangi profesinės asociacijos ir organizacijos, kurios savo nariams suteikia tokį pavadinimą ir kurias pripažįsta valdžios institucijos, negali remtis privačiu statusu, kad galėtų vengti taikyti šia direktyva numatytą sistemą;

kadangi taip pat būtina nustatyti profesinės patirties arba adaptacijos laikotarpio specifinius reikalavimus, kuriuos priimančioji valstybė narė atitinkamam asmeniui gali kelti papildomai, nors jis ir turi aukštojo mokslo diplomą, jei asmens kvalifikacijos neatitinka nacionalinėse nuostatose nustatytą kvalifikacijų;

kadangi vietoj adaptacijos laikotarpio taip pat gali būti nustatytas kvalifikacinis egzaminas arba testas; kadangi ir viena, ir kita turi pagerinti padėtį abipusio diplomų pripažinimo tarp valstybių narių atžvilgiu ir dėl to turi palengvėti laisvas asmenų judėjimas Bendrijoje; kadangi jų paskirtis yra įvertinti migranto, kuris yra asmuo, jau įgijęs profesinį išsilavinimą kitoje valstybėje narėje, gebėjimą adaptuotis prie naujos profesinės aplinkos; kadangi, migranto požiūriu, kvalifikacinis egzaminas ar testas bus palanki proga sutrumpinti praktikos laikotarpį; kadangi iš esmės pats migrantas turėtų pasirinkti adaptacijos laikotarpį arba kvalifikacinį egzaminą ar testą; kadangi vis dėlto tam tikrų profesijų pobūdis yra toks, kad valstybėms narėms turi būti leista tam tikromis sąlygomis nustatyti adaptacijos laikotarpį arba egzaminą ar testą; kadangi didesni ar mažesni valstybių narių teisinių sistemų skirtumai pateisina specialias nuostatas, nes paprastai diplomais, pažymėjimais ar kitais oficialias kvalifikacijas įrodančiais dokumentais patvirtintas mokymas ir išsilavinimas teisės srityje kilmės valstybėje narėje neapima teisinių žinių, reikalaujamų atitinkamoje teisės srityje priimančiojoje valstybėje narėje;

kadangi, be to, bendrąja aukštojo mokslo diplomų pripažinimo sistema nesiekia nei iš dalies keisti valstybės narės teritorijoje pagal tam tikrą profesiją dirbančiam asmeniui taikomų taisyklių, įskaitant profesinės etikos taisykles, nei netaikyti migrantams šių taisyklių; kadangi ta sistema apsiriboja atitinkamų priemonių

nustatymu siekiant užtikrinti, kad migrantai laikytųsi priimančiosios valstybės narės profesinių taisyklių;

kadangi Sutarties 49 straipsnis, 57 straipsnio 1 dalis ir 66 straipsnis suteikia Bendrijai galią priimti nuostatas, būtinas tokiai sistemai įvesti ir veikti;

kadangi bendroji aukštojo mokslo diplomų pripažinimo sistema nėra kiek netrukdo taikyti Sutarties 48 straipsnio 4 dalies ir 55 straipsnio;

kadangi tokia sistema, įtvirtindama Bendrijos piliečio teisę bet kurioje valstybėje narėje naudotis profesiniais įgūdžiais, papildo ir įtvirtina jo teisę įgyti tokius įgūdžius ten, kur jis nori;

kadangi išgaliojusi ši sistema po tam tikro laiko turėtų būti įvertinta, kad būtų galima nustatyti, ar ji efektyviai veikia, o svarbiausia, kaip ji galėtų būti tobulinama arba plečiama jos taikymo srityje,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Šioje direktyvoje taikomi šie sąvokų apibrėžimai:

a) diplomai — tai bet kuris diplomai, pažymėjimas ar kitas oficialią kvalifikaciją įrodantis dokumentas arba tokių diplomų, pažymėjimų ar kitų įrodančių dokumentų rinkinys:

- išduotas valstybės narės kompetentingos institucijos, paskirtos pagal jos pačios įstatymus ir kitus teisės aktus,
- patvirtinantis, kad jį turintis asmuo yra sėkmingai baigęs ne mažiau kaip trejų metų trukmės kursus po vidurinės mokyklos arba lygiavertės trukmės vakarinius ar neakivaizdinius kursus universitete, aukštojo mokslo įstaigoje arba kitoje panašaus lygio įstaigoje, taip pat, jei reikia, kad be kursų, baigtų po vidurinės mokyklos, jis papildomai yra sėkmingai įgijęs profesinį išsilavinimą, ir
- patvirtinantis, kad jį turintis asmuo turi profesinę kvalifikaciją, reikalingą norint pradėti dirbti arba toliau dirbti pagal reglamentuojamą profesiją toje valstybėje narėje,

jeigu tuo diplomu, pažymėjimu ar kitu oficialią kvalifikaciją įrodančiu dokumentu patvirtintas mokymas ir išsilavinimas buvo įgytas iš esmės Bendrijoje arba jį turintis asmuo turi valstybės narės, pripažinusios trečiosios šalies diplomą, pažymėjimą ar kitą oficialią kvalifikaciją įrodantį dokumentą, patvirtinimą apie trejų metų profesinę patirtį.

Diplomu, kaip apibrėžta pirmoje pastraipoje, taip pat laikomas: kiekvienas valstybėje narėje kompetentingos institucijos išduotas diplomai, pažymėjimas ar kitas oficialią kvalifikaciją

įrodantis dokumentas arba tokių diplomų, pažymėjimų ar kitų įrodančių dokumentų rinkinys, jei jis išduotas sėkmingai baigus Bendrijoje įgytą ir tos valstybės narės kompetentingos institucijos lygiavertį pripažintą mokymą ir lavinimą ir jei jis suteikia tokias pat teises pradėti dirbti ar toliau dirbti toje valstybėje narėje pagal reglamentuojamą profesiją;

- b) priimančioji valstybė narė — tai bet kuri valstybė narė, kurioje kokios nors valstybės narės pilietis paduoda paraišką leisti dirbti pagal reglamentuojamą profesiją ne toje valstybėje narėje, kurioje jis gavo diplomą ar pirmiau dirbo pagal tą profesiją;
- c) reglamentuojama profesija — tai reglamentuojama profesinė veikla ar veiklos rūšys, kurios valstybėje narėje sudaro šią profesiją;
- d) reglamentuojama profesinė veikla — tai profesinė veikla, kai tokios veiklos pradėjimas ar vykdymas arba vienas iš vertimosi ja būdų valstybėje narėje pagal įstatymus ir kitus teisės aktus tiesiogiai ar netiesiogiai priklauso nuo diplomo turėjimo. Vertimosi reglamentuojama profesine veikla būdas visų pirma yra:

— vertimasis veikla pagal profesinį vardą, jei naudojimas tokiu vardu priklauso išimtinai asmenims, turintiems įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą diplomą,

— vertimasis su sveikata susijusia profesine veikla, jei atlyginimas už tokią veiklą ir (ar) jos kompensavimas pagal nacionalinę socialinės apsaugos tvarką priklauso nuo diplomo turėjimo.

Tais atvejais, kai pirma pastraipa netaikytina, profesinė veikla laikoma reglamentuojama profesine veikla, jei ja verčiasi asociacijos ar organizacijos, kurios tikslas visų pirma yra atitinkamoje profesinėje srityje skatinti ir palaikyti aukštą veiklos lygį ir kuri, siekiant to tikslo, yra tam tikru būdu valstybės narės pripažinta ir:

— išduoda savo nariams diplomą,

— užtikrina, kad jos nariai gerbtų jos nustatytas profesinio elgesio taisykles, ir

— suteikia jiems teisę naudotis koku nors pavadinimu ar santrumpa arba naudotis tam tikru tą diplomą atitinkančiu statusu, nariai.

Neišsamus asociacijų ar organizacijų, kurios šios direktyvos priėmimo metu atitinka antros pastraipos sąlygas, sąrašas yra pateikiamas priede. Suteikdama antroje pastraipoje minėtai asociacijai ar organizacijai pripažinimą, valstybė narė apie tai praneša Komisijai, kuri šią informaciją paskelbia *Europos*

Bendrijų oficialiajame leidinyje;

- e) profesinė patirtis — tai faktiškas ir teisėtas darbas pagal atitinkamą profesiją valstybėje narėje;
- f) adaptacijos laikotarpis — tai darbas pagal reglamentuojamą profesiją priimančiojoje valstybėje narėje kvalifikuoto tos profesijos atstovo atsakomybe, o tokios prižiūrimos praktikos metu galima toliau mokytis. Šis prižiūrimos praktikos laikotarpis turi būti įvertinamas. Išsamias taisykles, reglamentuojančias adaptacijos laikotarpį ir jo įvertinimą bei prižiūrimo migranto statusą, nustato priimančiųjų valstybių narių kompetentinga institucija;
- g) kvalifikacinis egzaminas ar testas — tai pareiškėjo vien profesinių žinių patikrinimas, kurį rengia priimančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos, kad įvertintų pareiškėjo gebėjimą dirbti toje valstybėje narėje pagal reglamentuojamą profesiją.

Kad būtų leista surengti šį egzaminą ar testą, kompetentingos institucijos sudaro sąrašą dalykų, kurių, palyginus toje valstybėje narėje reikalaujamą mokymą ir išsilavinimą ir pareiškėjo įgytąjį, pareiškėjo turimame diplome ar kitame oficialią kvalifikaciją įrodančiame dokumente trūksta.

Kvalifikacinis egzaminas ar testas turi būti rengiamas atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjas yra kvalifikuotas specialistas kilmės valstybėje narėje arba toje valstybėje narėje, iš kurios jis yra atvykęs. Į egzaminą ar testą įtraukiami iš to sąrašo atrinkti dalykai, kuriuos išmanyti yra svarbu, kad būtų galima priimančiojoje valstybėje narėje dirbti pagal profesiją. Per egzaminą ar testą taip pat gali būti tikrinamas priimančiojoje valstybėje narėje atitinkamoms veiklos rūšims taikomų profesinių taisyklių išmanymas. Kvalifikacinio egzamino ar testo rengimą išsamiai nustato tos valstybės kompetentingos institucijos, deramai atsižvelgdamos į Bendrijos teisės normas.

Pareiškėjo, kuris nori rengtis kvalifikaciniam egzaminui ar testui, statusą priimančiojoje valstybėje narėje nustato tos valstybės kompetentingos institucijos.

2 straipsnis

Ši direktyva yra taikoma bet kuriam valstybės narės piliečiui, kuris nori kaip savarankiškai dirbantis asmuo arba samdomas darbuotojas priimančiojoje valstybėje narėje dirbti pagal reglamentuojamą profesiją.

Ši direktyva netaikoma profesijoms, kurioms yra skirta atskira direktyva, nustatanti valstybių narių abipusio diplomų pripažinimo tvarką.

3 straipsnis

Tais atvejais, kai norint priimančiojoje valstybėje narėje pradėti ar toliau dirbti pagal reglamentuojamą profesiją reikia turėti diplomą, kompetentinga institucija negali, remdamasi tuo, kad kvalifikacija nėra pakankama, atsisakyti leisti valstybės narės piliečiui pradėti ar toliau dirbti pagal tą profesiją tomis pačiomis sąlygomis, kurios taikomos saviems piliečiams:

- a) jei pareiškėjas turi diplomą, reikalaujamą kitoje valstybėje narėje norint pradėti ar toliau dirbti pagal tą profesiją jos teritorijoje, ir tas diplomą buvo išduotas valstybėje narėje; arba
- b) jei pareiškėjas pagal tą profesiją dirbo visą darbo dieną dvejus metus per ankstesnius dešimt metų kitoje valstybėje narėje, kuri tos profesijos nereglementuoja, kaip apibrėžta 1 straipsnio c punkte ir 1 straipsnio d punkto pirmoje pastraipoje, ir turi dokumentą, įrodantį vieną ar keletą oficialių kvalifikacijų:
  - išduotą valstybės narės kompetentingos institucijos, paskirtos pagal tos valstybės įstatymus ir kitus teisės aktus,
  - patvirtinantį, kad jį turintis asmuo yra sėkmingai baigęs ne mažiau kaip trejų metų trukmės kursus po vidurinės mokyklos arba lygiavertės trukmės vakarinius ar neakivaizdinius kursus universitete, aukštojo mokslo įstaigoje arba kitoje panašaus lygio įstaigoje, taip pat, jei reikia, kad be kursų, baigtų po vidurinės mokyklos, jis papildomai yra sėkmingai įgijęs profesinį išsilavinimą, ir
  - parengusį jo turėtoją dirbti pagal savo profesiją.

Taip pat pirmoje pastraipoje minėtai oficialios kvalifikacijos įrodymais yra laikomi: bet kokia oficiali kvalifikacija ar bet koks tokių oficialių kvalifikacijų, kurias valstybėje narėje yra suteikusi kompetentinga institucija, rinkinys, jei jos suteiktos sėkmingai baigus Bendrijoje mokymą, yra tos valstybės narės pripažintos lygiavertės lygio ir apie šį pripažinimą buvo pranešta kitoms valstybėms narėms ir Komisijai.

4 straipsnis

1. Nepaisant 3 straipsnio, priimančioji valstybė narė taip pat gali reikalauti, kad pareiškėjas:

- a) pateiktų profesinę patirtį įrodantį dokumentą tais atvejais, kai mokymo ir lavinimo trukmė, kuri, kaip išdėstyta 3 straipsnio a ir b punktuose, pažymima pateikiant paraišką, yra bent vieneriais metais trumpesnė negu reikalaujama priimančiojoje valstybėje narėje. Šiuo atveju reikalaujamas profesinės patirties laikotarpis:
  - negali daugiau kaip dvigubai viršyti mokymo ir lavinimo trukmės trūkumo, jei tas trūkumas susijęs su studijomis po vidurinės mokyklos ir (arba) bandomosios praktikos, atliekamos vadovaujant prižiūrinčiam specialistui ir besibaigiančios egzaminu, laikotarpiu,

- negali viršyti trukmės trūkumo, jei tas trūkumas susijęs su profesine praktika, įgyta kvalifikuotam profesijos atstovui padedant.

Diplomams tokia prasme, kaip minima 1 straipsnio a punkto paskutinėje pastraipoje, lygiavertčio lygio pripažįstama mokymo ir lavinimo trukmė yra nustatoma kaip mokymui ir lavinimui tokia prasme, kaip minima 1 straipsnio a punkto pirmoje pastraipoje.

Taikant šias nuostatas turi būti atsižvelgiama į 3 straipsnio b punkte minėtą profesinę patirtį.

Visais atvejais reikalaujama profesinė patirtis negali viršyti ketverių metų;

- b) baigtų ne ilgesnį kaip trejų metų adaptacijos laikotarpį arba laikytų kvalifikacinį egzaminą ar testą:
  - jei mokymo ir lavinimo, kurį jis yra įgijęs, kaip nustatyta 3 straipsnio a ir b punktuose, dalykai gerokai skiriasi nuo tų dalykų, kurie nurodyti diplome, kurio reikalaujama priimančiojoje valstybėje narėje, arba
  - jei 3 straipsnio a punkte minėtu atveju priimančiojoje valstybėje narėje reglamentuojama profesija apima vieną ar keletą reglamentuojamų profesinės veiklos rūšių, kurios valstybėje narėje, iš kurios pareiškėjas yra kilęs ar atvykęs, nepriklauso reglamentuojamai profesijai, o tas skirtumas atitinka priimančiojoje valstybėje narėje konkrečiai reikalaujamą mokymą ir lavinimą bei apima dalykus, kurie gerokai skiriasi nuo tų dalykų, nurodytų pareiškėjo pateiktame diplome, arba
  - jei 3 straipsnio b punkte minėtu atveju priimančiojoje valstybėje narėje reglamentuojamą profesiją sudaro viena ar keletas reglamentuojamos profesinės veiklos rūšių, nepriklausančių profesijai, pagal kurią pareiškėjas dirba valstybėje narėje, iš kurios jis yra kilęs ar atvykęs, o tas skirtumas atitinka priimančiojoje valstybėje narėje konkrečiai reikalaujamą mokymą ir išsilavinimą bei apima dalykus, kurie gerokai skiriasi nuo tų dalykų, nurodytų pareiškėjo pateiktuose oficialią kvalifikaciją įrodančiuose dokumentuose.

Jei priimančioji valstybė narė naudojasi šia galimybe, ji turi suteikti pareiškėjui teisę pasirinkti vieną būdą iš dviejų: adaptacijos laikotarpį arba kvalifikacinį egzaminą ar testą. Priimančioji valstybė narė, nukrypdamą nuo šio principo, profesijoms, pagal kurias dirbant reikia labai gerai išmanyti nacionalinę teisę ir kurios konsultavimas ir (ar) pagalbos nacionalinės teisės klausimais teikimas yra svarbus ir nuolatinis profesinės veiklos baras, gali numatyti adaptacijos laikotarpį arba kvalifikacinį egzaminą ar testą. Jei priimančioji valstybė narė ketina kitoms profesijoms nustatyti leidžiančias nukrypti nuostatas dėl pareiškėjo teisės pasirinkti, taikoma 10 straipsnyje nustatyta tvarka.

2. Tačiau priimančioji valstybė narė šio straipsnio 1 dalies a ir b punktų nuostatų negali taikyti kartu.

5 straipsnis

Nepažeisdama 3 ir 4 straipsnių, priimančioji valstybė narė gali leisti pareiškėjui, kad padidėtų jo galimybės prisitaikyti prie profesinės aplinkos toje valstybėje, lygiaverčiais pagrindais įvykdyti ten tą profesinio mokymo ir lavinimo dalį, kurią sudaro su kvalifikuoto profesijos atstovo pagalba įgyjama profesinė praktika, kurios jis nėra atlikęs savo kilmės valstybėje narėje arba valstybėje narėje, iš kurios yra atvykęs.

6 straipsnis

1. Tais atvejais, kai priimančiosios valstybės narės kompetentinga institucija iš asmenų, norinčių pradėti dirbti pagal reglamentuojamą profesiją, reikalauja įrodymo, kad jie yra nepriekaištingos reputacijos arba kad jie nėra paskelbti bankrutavusiais, arba kai ji laikinai neleidžia dirbti pagal tą profesiją dėl sunkaus profesinio nusizengimo ar baudžiamojo nusikaltimo arba tai uždraudžia, priimančioji valstybė, kaip pakankamą įrodymą, priima valstybių narių piliečių, norinčių dirbti pagal tą profesiją jos teritorijoje, pateiktus tokių reikalavimų atitikimą patvirtinančius dokumentus, išduotus kilmės valstybės narės arba valstybės narės, iš kurios užsienio pilietis yra atvykęs, kompetentingų institucijų.

Tais atvejais, kai kilmės valstybės narės arba valstybės narės, iš kurios užsienio pilietis yra atvykęs, kompetentingos institucijos neišduoda pirmoje pastraipoje minėtų dokumentų, tokiems dokumentams prilygsta pareiškimas davus priesaiką arba atitinkamo asmens oficialus pareiškimas valstybėse, kuriose nėra nuostatos dėl pareiškimo davus priesaiką, kilmės valstybės narės ar valstybės narės, iš kurios jis yra atvykęs, kompetentingo teismo ar administracijos pareigūno arba prirėkus — notaro ar kompetentingos profesinės organizacijos atstovo akivaizdoje; tokia institucija ar notaras išduoda pažymėjimą, patvirtinantį pareiškimo davus priesaiką ar oficialaus pareiškimo tikrumą.

2. Tais atvejais, kai priimančiosios valstybės narės kompetentinga institucija reikalauja, kad tos valstybės narės piliečiai, norintys pradėti dirbti pagal reglamentuojamą profesiją ar toliau dirbti pagal ją, pateiktų fizinės ar psichinės sveikatos pažymėjimą, ta institucija kaip pakankamą šiuo atžvilgiu įrodymą priima pateiktą dokumentą, reikalaujamą kilmės valstybėje narėje arba valstybėje narėje, iš kurios užsienio pilietis yra atvykęs.

Tais atvejais, kai kilmės valstybė narė arba valstybė narė, iš kurios užsienio pilietis yra atvykęs, norintiems pradėti dirbti pagal atitinkamą profesiją ar toliau dirbti pagal ją, nekelia jokių tokio pobūdžio reikalavimų, priimančioji valstybė narė iš tokių piliečių priima tos valstybės kompetentingos institucijos išduotą pažymėjimą kaip atitinkantį priimančiojoje valstybėje narėje išduotus pažymėjimus.

3. Priimančiųjų valstybių narių kompetentingos institucijos gali reikalauti, kad šio straipsnio 1 ir 2 dalyse minėti dokumentai ir pažymėjimai būtų pateikiami ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo jų išdavimo.

4. Tais atvejais, kai priimančiosios valstybės narės kompetentinga institucija reikalauja, kad tos valstybės narės piliečiai, norintys pradėti dirbti pagal reglamentuojamą profesiją ar toliau dirbti pagal ją, duotų priesaiką ar padarytų oficialų pareiškimą, ir kai

tokia priesaika ar pareiškimu kitų valstybių narių piliečiai naudotis negali, ta institucija užtikrina, kad atitinkamam asmeniui būtų pasiūlyta atitinkama lygiavertė tokios priesaikos ar pareiškimo forma.

7 straipsnis

1. Priimančiųjų valstybių narių kompetentingos institucijos pripažįsta valstybių narių piliečių, kurie atitinka sąlygas, keliamas norintiems pradėti dirbti pagal reglamentuojamą profesiją ar toliau dirbti pagal ją jų teritorijoje, teisę naudotis priimančiosios valstybės narės profesijos pavadinimu, atitinkančiu tą profesiją.

2. Priimančiųjų valstybių narių kompetentingos institucijos pripažįsta valstybių narių piliečių, kurie atitinka sąlygas, keliamas norintiems pradėti dirbti pagal reglamentuojamą profesiją ir toliau dirbti pagal ją jų teritorijoje, teisę naudotis teisėtu moksliniu vardu, įgytu savo kilmės valstybėje narėje ar valstybėje narėje, iš kurios jie yra atvykę, ir prirėkus to vardo santrumpa tos valstybės kalba. Priimančioji valstybė narė gali reikalauti, kad po šio vardo būtų nurodoma ji suteikusios įstaigos ar egzaminų komisijos pavadinimas ir vieta.

3. Tais atvejais, kai kurią nors profesiją priimančiojoje valstybėje narėje reglamentuoja 1 straipsnio d punkte minėta asociacija ar organizacija, valstybių narių piliečiai turi teisę vartoti tos organizacijos ar asociacijos suteiktą profesinį vardą arba jos santrumpą tik įrodę narystę.

Tais atvejais, kai ši asociacija ar organizacija narystę sieja su tam tikrais kvalifikacijos reikalavimais, ji gali juos taikyti kitų valstybių narių piliečiams, kurie turi diplomą tokia prasme, kaip vartojama 1 straipsnio a punkte, ar oficialią kvalifikaciją tokia prasme, kaip vartojama 3 straipsnio b punkte, tik pagal šią direktyvą, pirmiausia pagal 3 ir 4 straipsnius.

8 straipsnis

1. Kaip įrodymus, kad 3 ir 4 straipsniuose nustatytos sąlygos yra patenkinamos, priimančioji valstybė narė priima valstybių narių kompetentingų institucijų išduotus pažymėjimus ir dokumentus, kuriuos atitinkamas asmuo pateikia patvirtindamas savo paraišką dirbti pagal atitinkamą profesiją.

2. Paraiškos dirbti pagal reglamentuojamą profesiją nagrinėjimo procedūra turi būti atlikta kuo skubiau, o išvada priimančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos motyvuotu sprendimu pranešama ne vėliau kaip per keturis mėnesius nuo visų su atitinkamu asmeniu susijusių dokumentų pateikimo. Šis sprendimas gali būti užginčijamas numatant teisės gynimo priemonę arba, jei jos nėra, teismo tvarka pagal nacionalinės teisės nuostatas.

9 straipsnis

1. Per 12 straipsnyje numatytą laikotarpį valstybės narės paskiria kompetentingas institucijas, įgaliotas priimti paraiškas ir šioje direktyvoje numatytus sprendimus.

Apie tai jos praneša kitoms valstybėms narėms ir Komisijai.

11 straipsnis

2. Kiekviena valstybė narė paskiria asmenį, atsakingą už šio straipsnio 1 dalyje minėtų institucijų veiklos koordinavimą, ir apie tai praneša kitoms valstybėms narėms ir Komisijai. Jo vaidmuo — skatinti šią direktyvą taikyti vienodai visoms atitinkamoms profesijoms. Prie Komisijos įsteigiama koordinavimo grupė, kurią sudaro kiekvienos valstybės narės paskirti koordinatoriai arba jų pavaduotojai ir Komisijai atstovaujantis pirmininkas.

Pasibaigus 12 straipsnyje numatytam laikotarpiui, valstybės narės kas dveji metai siunčia Komisijai ataskaitą apie įvestos sistemos taikymą.

Be bendro pobūdžio pastabų, šioje ataskaitoje pateikiama priimtų sprendimų statistinė santrauka ir aprašomos pagrindinės problemos, kylančios taikant šią direktyvą.

Šios grupės uždaviniai yra tokie:

- padėti įgyvendinti šią direktyvą,
- rinkti visą naudingą informaciją apie jos taikymą valstybėse narėse.

12 straipsnis

Komisija gali konsultuotis su grupe dėl esamos sistemos svarstytinų pakeitimų.

Valstybės narės per dvejus metus nuo pranešimo apie šią direktyvą dienos ⁽¹⁾ imasi būtinų priemonių, kad įgyvendintų šią direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

3. Valstybės narės imasi priemonių, kad būtų teikiama reikalinga informacija apie diplomų pripažinimą pagal šią direktyvą. Čia joms gali padėti valstybių narių pagal 1976 m. vasario 9 d. Taryboje įvykusio Tarybos ir švietimo ministrų susitikimo rezoliuciją ⁽¹⁾ įsteigtas Diplomų ir studijų laikotarpių akademinio pripažinimo informacijos centras ir, jei reikia, atitinkamos profesinės asociacijos ar organizacijos. Komisija imasi reikalingų iniciatyvų užtikrinti reikalingos informacijos perdavimo plėtotę ir koordinavimą.

13 straipsnis

Ne vėliau kaip praėjus penkeriems metams nuo 12 straipsnyje nurodytos datos Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą apie bendrosios aukštojo mokslo diplomų, išduotų po bent trejų metų profesinio mokymo ir lavinimo, pripažinimo sistemos taikymą.

Po visų reikalingų konsultacijų Komisija šia proga pateikia savo išvadas dėl bet kurių pakeitimų, darytinų tuo metu galiojančioje sistemoje. Kartu Komisija, jei reikia, pateikia pasiūlymus dėl esamos sistemos tobulinimo, kad būtų sudaromos palankesnės sąlygos asmenų, kuriems taikoma ši direktyva, judėjimo laisvei, įsisteigimo teisei ir laisvei teikti paslaugas.

10 straipsnis

1. Jei pagal 4 straipsnio 1 dalies b punkto antros pastraipos trečiąją sakinį valstybė narė siūlo nesuteikti pareiškėjams teisės pasirinkti adaptacijos laikotarpį arba kvalifikacinį egzaminą ar testą dėl profesijos tokia prasme, kaip vartojama šioje direktyvoje, apie atitinkamos nuostatos projektą ji nedelsdama praneša Komisijai. Kartu ji praneša Komisijai apie motyvus, dėl kurių reikia įteisinti tokią nuostatą.

Apie kiekvieną gautą projektą Komisija nedelsdama praneša kitoms valstybėms narėms; ji taip pat gali dėl to projekto konsultuotis su 9 straipsnio 2 dalyje minėta koordinavimo grupe.

2. Neatmetant galimybės Komisijai ir kitoms valstybėms narėms pareikšti pastabas dėl projekto, valstybė narė gali priimti tą nuostatą tik tuo atveju, jei Komisija per tris mėnesius nepriima priešingo sprendimo.

3. Valstybės narės ar Komisijos prašymu valstybės narės nedelsdamos joms pateikia su šio straipsnio taikymu siejamos nuostatos galutinį tekstą.

14 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 1988 m. gruodžio 21 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

V. PAPANDEOU

⁽¹⁾ OL C 38, 1976 2 19, p. 1.

⁽²⁾ Apie šią direktyvą valstybėms narėms buvo pranešta 1989 m. sausio 4 d.

PRIEDAS

Profesinių asociacijų ar organizacijų, atitinkančių 1 straipsnio d punkto antros pastraipos sąlygas, sąrašasAIRIJA ⁽¹⁾

1. The Institute of Chartered Accountants in Ireland ⁽²⁾
2. The Institute of Certified Public Accountants in Ireland ⁽²⁾
3. The Association of Certified Accountants ⁽²⁾
4. Institution of Engineers of Ireland
5. Irish Planning Institute

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

1. Institute of Chartered Accountants in England and Wales
2. Institute of Chartered Accountants of Scotland
3. Institute of Chartered Accountants in Ireland
4. Chartered Association of Certified Accountants
5. Chartered Institute of Loss Adjusters
6. Chartered Institute of Management Accountants
7. Institute of Chartered Secretaries and Administrators
8. Chartered Insurance Institute
9. Institute of Actuaries
10. Faculty of Actuaries
11. Chartered Institute of Bankers
12. Institute of Bankers in Scotland
13. Royal Institution of Chartered Surveyors
14. Royal Town Planning Institute
15. Chartered Society of Physiotherapy
16. Royal Society of Chemistry
17. British Psychological Society
18. Library Association
19. Institute of Chartered Foresters
20. Chartered Institute of Building
21. Engineering Council
22. Institute of Energy
23. Institution of Structural Engineers
24. Institution of Civil Engineers
25. Institution of Mining Engineers
26. Institution of Mining and Metallurgy

⁽¹⁾ Airijos piliečiai taip pat yra šių Jungtinės Karalystės organizacijų nariai:
Institute of Chartered Accountants in England and Wales
Institute of Chartered Accountants of Scotland
Institute of Actuaries
Faculty of Actuaries
The Chartered Institute of Management Accountants
Institute of Chartered Secretaries and Administrators
Royal Town Planning Institute
Royal Institution of Chartered Surveyors
Chartered Institute of Building.

⁽²⁾ Tik audito veiklos srityje.

27. Institution of Electrical Engineers
  28. Institution of Gas Engineers
  29. Institution of Mechanical Engineers
  30. Institution of Chemical Engineers
  31. Institution of Production Engineers
  32. Institution of Marine Engineers
  33. Royal Institution of Naval Architects
  34. Royal Aeronautical Society
  35. Institute of Metals
  36. Chartered Institution of Building Services Engineers
  37. Institute of Measurement and Control
  38. British Computer Society
-